

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-03-01

Ärendenummer EXF-2024-00311

Handläggare

Simon Engström

Telefon: 0739102441

E-post: simon.engstrom@exploatering.goteborg.se

Svar på uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till åtgärder för att minska bullerstörningar vid de befintliga skjutbanorna

Förslag till beslut

I exploateringsnämnden

1. Exploateringsnämnden föreslår kommunfullmäktige att förklara uppdraget om att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar (KF 2022-06-09 § 17) för fullgjort.
2. Exploateringsnämnden överlämnar exploateringsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige gav exploateringsnämnden i uppdrag att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar (kommunfullmäktige 2022-06-09 § 17).

Kommunen upplåter mark till sju skytteföreningar som under en längre tid bedrivit sin verksamhet. Verksamheten är strikt reglerad i 9 kap. Miljöbalken (1998:808) och i 2 kap. § 30 Miljöprövningsförordningen (2013:251). Tillsyn görs av stadens miljöförvaltning och i vissa fall länsstyrelsen på kontinuerlig basis. Skytteföreningar har via miljöförvaltningens beslut ålagts så kallat försiktighetsmått. Dessa försiktighetsmått reglerar verksamhetens ljudemissioner på ett tydligt och detaljerat sätt.

Exploateringsförvaltningen i sin roll som markägare och upplåtare av mark till skytteföreningar kan svårt utvidga de så kallade försiktighetsmåten som miljöförvaltningen ålagt föreningarna. Det som återstår för kommunen om regleringen uppfattas som otillräcklig, är att säga upp avtalen för avflyttning. Alternativet att ålägga föreningarna att bygga bullerdämpande skydd och barriärer är kostsamt. De åtgärder som föreningarna har pengar till är i de flesta fall inte tillräckliga för att dämpa ljudnivån till rekommenderade riktvärden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Föreningens kostnader för eventuella bullerdämpande åtgärder i form av barriärer etcetera är kostsamt. Vissa föreningar har begränsad ekonomi att genomföra dessa åtgärder, som inte garanterat ger önskad effekt. Det ankommer inte kommunen i egenskap av fastighetsägare att bekosta anläggningar som är kopplade till arrendatorns verksamhet. Vid en eventuell uppsägning av ett arrendeställe uteblir framtida arrendeintäkter för staden samt risk för betydande saneringskostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Skyttebanor i sig är ingenting som gynnar ekologisk mångfald. Möjligt kan det ses som gynnsamt att skyttet bedrivs på en geografiskt koncentrerad yta.

Bedömning ur social dimension

Oftast bedrivs skytteverksamhet i föreningsform och är en del av stadens föreningsliv.

Samverkan

Förvaltningen har fört en dialog med miljöförvaltningen.

Samverkan med de fackliga organisationerna har inte bedömts aktuell i detta ärende.

Bilagor

1. Protokollsutdrag (kommunfullmäktige 2022-06-09 § 17)
2. Handling KF 2022 nr 102

Protokollsutdrag skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i uppdrag till exploateringsnämnden att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar (kommunfullmäktige 2022-06-09 § 17).

Beskrivning av ärendet

Efter kontakt med Göteborgs stads miljöförvaltning beskriver de sitt tillsynsarbete av skjutbanor på följande sätt:

”Miljöförvaltningen har tillsyn över miljöfarliga verksamheter enligt kap. 9 i Miljöbalken.

De skjutbaneanläggningar som miljöförvaltningen har tillsyn på är anmälningspliktiga enligt 2 § 30. kap miljöprövningsförordningen.

2 § Anmälningsplikt C och verksamhetskod 92.20 gäller för skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår. För dessa anläggningar har kommunen tillsynsansvar.

1 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 92.10 gäller för skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar. För dessa anläggningar har Länsstyrelsen tillsynsansvar.

Naturvårdsverket har i allmänna råd om buller från skjutbanor (NFS 2005:15) angivit riktvärden för buller från skjutbanor för finkalibrig ammunition (< 20 mm).

Det är utifrån dessa riktvärden vi utgår från när vi gör våra bedömningar och ställer krav i tillsynen. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd bör riktvärdena tillämpas på de ljudnivåer som uppkommer vid skjutning med de vapen- och ammunitionstyper som ger högsta ljudemissionen. Riktvärdena är en utgångspunkt och vägledning för den bedömning som görs i varje enskilt fall. Särskilda skäl kan medföra att avsteg kan behöva göras, såväl uppåt som nedåt, från de angivna riktvärdena. Skyddsåtgärder bör i första hand vidtas genom avskärmningar vid skjutbanan och i andra hand genom tidsbegränsningar. Hänsynsreglerna måste dock tillämpas så att inte orimliga krav ställs med hänsyn till den nytta som åtgärder och försiktighetsmått ger för miljön och människors hälsa, i förhållande till de kostnader som de innebär för den som bedriver en verksamhet.

Flera av kommunens skjutbanor ligger i känsliga områden där många bor eller rör sig och upplevs därför som störande. Skjutbanorna har ofta legat på platsen sedan en lång tid tillbaka. I takt med att folkmängden i kommunen ökat så är det fler som numera bor och vistas i närheten av dessa områden. Det finns en intressekonflikt mellan de som på sin fritid är engagerade i skjutbanornas bulleralstrande verksamhet och de boenden samt de som vistas i friluftsområden som värnar om tysta tider. Miljöförvaltningen försöker i sin tillsyn ta hänsyn till allas intressen och göra en väl avvägd bedömning i varje enskilt ärende. Naturvårdsverkets riktvärden är en utgångspunkt men då buller kan upplevas som en olägenhet även vid låga nivåer fattas ofta beslut om bullerfria skjuttider, framför allt

anpassas skjuttiderna så att störningskänsliga tider så som kvällar och helger undviks enligt Naturvårdsverkets allmänna råd.

Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd ska skyddsåtgärder i första hand vidtas genom avskärmningar vid skjutbanan där skjutbanorna bland annat kan skydda omgivningen mot buller genom att bygga bullerdämpande skydd och barriärer. När miljöförvaltningen utfört tillsyn av de skjutbanor som ligger i ljudkänsliga områden har klubbarna uttryckt en förståelse för den störning som verksamheten orsakar och beskrivit hur de jobbar kontinuerligt med att försöka förbättra ljudsituationen utåt. Klubbarna har så långt det gått vidtagit möjliga skyddsåtgärder, till exempel uppfört bullerdämpande skjuthallar och ändrat banornas skjutriktning. För att kunna förbättra bullersituationen ytterligare för närboende och de som vistas i närområdet har klubbarna uttryckt ett behov av externa medel då bullerdämpande åtgärder i form av bullervallar ofta är kostsamma för verksamheten som har begränsad ekonomi. De åtgärder som klubben har pengar till är i de flest fall inte tillräckliga för att dämpa ljudnivån ner till rekommenderade riktvärden.

I samband med planeringen av bullerdämpande åtgärder bör en oberoende sakkunnig anlitas som genom beräkningar av ljudnivån från olika skjutvapen kan bedöma hur bullervallen ska utformas så att åtgärderna som genomförs har effekt.”

Försiktighetsmått

Exempel på miljöförvaltningens beslut om försiktighetsmått:

1. Skytte med magnumladdad ammunition får inte användas på skjutbanan.
2. Skytte får inte bedrivas under juli månad med annan ammunition än kaliber 22.
3. Skytte får inte bedrivas under röda dagar eller dag före röd dag.
4. Information om skuttider och planerade tävlingar ska sättas upp vid infart till skjutbanan samt finnas tillgängligt på föreningens hemsida så länge en sådan upprätthålls.
5. Skytte på samtliga banor begränsas till följande tider och vapentyper a. Klockan 09.00 – 20.00 måndag – torsdag, alla vapen b. Klockan 10.00 – 15.00 lördagar, alla vapen c. Klockan 09.00 – 20.00 söndagar, endast kaliber 22.
6. Hagelskytte får inte bedrivas på skjutbanan till dess att utredning över ljudutbredning har ingetts och skyttet godkänts av miljöförvaltningen.
7. Vid större mästerskap som inte är interna klubbtävlingar kan undantag från tidsrestriktioner i villkor 5 medges maximalt två gånger per år. Ansökan om undantag ska inkomma senast sex veckor innan tävlingen äger rum.
8. Allt skytte på skjutbanorna ska journalföras avseende antal skott och kaliber. Journalen ska finnas tillgänglig för tillsynsmyndigheten på banan och uppvisas vid begäran. Villkoret omfattar även skytte som bedrivs av tredje man så som Polismyndigheten eller andra aktörer som hyr in sig hos verksamhet.
9. Antal skott som skjutits under året ska redovisas senast den 1 mars årligen för föregående år. Redovisningen ska ske per bana och skyttetyp.
10. Redogörelse för Polismyndighetens skytte på er bana ska inges till miljöförvaltningen senast 3 månader efter beslutet vunnit laga kraft. Redogörelsen ska omfatta vapentyper, total mängd avlossad ammunition årligen för 2019 och 2020, skyttetider samt kontaktperson för verksamheten. Detta beslut börjar gälla sex veckor efter att det vunnit laga kraft.

Förvaltningens bedömning

Verksamheten på skjutbanorna är strikt reglerad. Kommunen och länsstyrelsen utövar tillsyn för att förvissa sig om att skytteklubbarna följer förordningar, lagar och de försiktighetsmått som miljöförvaltningen har ålagt verksamheten. Det finns även ett antal vägledande domar som mark- och miljödomstolen har fattat.

Exploateringsnämnden i sin roll som markägare och upplåtare av mark till skytteföreningar kan svårt utvidga de så kallade försiktighetsmått som miljöförvaltningen ålagt föreningarna. Det som återstår för kommunen om regleringen uppfattas som otillräcklig, är att säga upp avtalen för avflyttning. Att omlokalisera en skyttebana bedöms svårt ur flera olika aspekter. Alternativet att ålägga föreningarna att bygga bullerdämpande skydd och barriärer är kostsamt. De åtgärder som föreningarna har pengar till är i de flest fall inte tillräckliga för att dämpa ljudnivån ner till rekommenderade riktvärden.

Kristina Lindfors

Direktör exploateringsförvaltningen

Marie Persson

Avdelningschef mark och boende

§ 17

Uppdrag om att hitta ny lokalisering för Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning samt minska bullerstörningar från befintliga skjutbanor

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Kommunstyrelsen, tillsammans med fastighetsnämnden och eventuellt ytterligare berörda aktörer, får i uppdrag, att vid behov hantera och hjälpa den Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning i området med ny lokalisering för sin verksamhet. Detta ska ske i dialog med Brukshundsklubben.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar.

Tidigare behandling

Bordlagt den 19 maj 2022, § 43.

Handling

2022 nr 102.

Yrkanden

Hampus Magnusson (M), Ann Catrine Fogelgren (L), Camilla Widman (S) och Jörgen Knudtzon (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Karin Pleijel (MP) och Jesper Berglund (V) yrkar bifall till förslaget från MP och V i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till kommunstyrelsens förslag. Nej för bifall till förslaget från Karin Pleijel och Jesper Berglund.”

Omröstningen utfaller med 59 Ja mot 19 Nej. 2 ledamöter avstår från att rösta. 1 ledamot är frånvarande. Hur var och en röstar framgår av bilaga 4.

§ 17 forts.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen
Fastighetsnämnden

Handling 2022 nr 102

Uppdrag om att hitta ny lokalisering för Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning samt minska bullerstörningar från befintliga skjutbanor

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från M, L, C, D och S den 27 april 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Kommunstyrelsen, tillsammans med fastighetsnämnden och eventuellt ytterligare berörda aktörer, får i uppdrag, att vid behov hantera och hjälpa den Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning i området med ny lokalisering för sin verksamhet. Detta ska ske i dialog med Brukshundsklubben.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från MP och V den 30 mars 2022.

Martin Wannholt (D) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade bifall till yrkande från M, L, C, D och S den 27 april 2022.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla Martin Wannholts och Axel Josefsons yrkande.

Elisabet Lann (KD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 27 april 2022.

Göteborg den 27 april 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yrkande (M), (L), (C), (D), (S)
Särskilt yttrande (KD)

2022-04-27

2.1.22

Avslagsyrkande – Yrkande från MP och V om att avbryta pågående planarbete för fler skjutbanor i Delsjöområdet

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige

1. Att avslå yrkandet från MP och V.
2. Kommunstyrelsen, tillsammans med Fastighetsnämnden och eventuellt ytterligare berörda aktörer, får i uppdrag, att vid behov hantera och hjälpa den Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning i området med ny lokalisering för sin verksamhet. Detta ska ske i dialog med Brukshundsklubben.
3. Fastighetsnämnden får i uppdrag att utreda och redovisa hur nämnden ur markägarrollen kan bidra till att åtgärder genomförs vid de befintliga skjutbanorna så att bullerstörning från verksamheten minskar.

Yrkandet

Vi ser positivt på både skytte och friluvsliv och en stad av Göteborgs storlek måste säkerställa tillgång till och bra lösningar för båda för göteborgarna. Frågan kring nytt skyttecenter utanför Kallebäck har varit en följetång länge, där processen startade redan 2015 och där detaljplanen nu är inne i ett sent skede – granskningsfasen. Vi förstår samtidigt den oro som framförs och tar till oss alla de inspel som kommer för att finna en lösning som tillgodoser göteborgarnas olika intressen.

Placeringen av skyttecentret har föregåtts av en omfattande lokaliseringsutredning där den aktuella platsen i det redan befintliga bullret från riksväg 40 har identifierats som lämplig. Detaljplanen ställer mycket omfattande krav på bullerreducerande åtgärder så att inga gränsvärden ska överskridas inom Delsjöns friluftsområde eller naturreservat.

Det är byggnadsnämnden som har kompetensen att efter att alla underlag tagits fram och synpunkter inkommit bedöma detaljplanens lämplighet. Vi avslår därför yrkandet från MP och V i kommunstyrelsen och hänvisar fortsatt bedömning och eventuella behov av justeringar till byggnadsnämndens kompetens.

Vi vill samtidigt ge två uppdrag som kan adressera två tydliga problem som framkommit.

Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning som ligger i området och kan komma att beröras av skyttecentret. Hundar kan störas av plötsliga ljud trots att bullernivåerna är låga. Brukshundsklubbens verksamhet är en viktig del i frivillig försvarsorganisation som har i uppdrag att rekrytera och utbilda hundar och personal från Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, något som är särskilt aktuellt med tanke på dagens säkerhetsläge och verksamheten bör därför värnas. Vi ger därför uppdrag till kommunstyrelsen (stadsledningskontoret) tillsammans med fastighetsnämnden att som ansvariga parter hjälpa Svenska Brukshundsklubbens Göteborgsavdelning om verksamheten får för omfattande störning, med att hitta en ny lämplig lokalisering med liknande förhållanden. Detta ska ske i dialog med Brukshundsklubben.

Av bullerutredningarna i ärendet framgår att det i huvudsak inte är den planerade anläggningen som skapar bullerproblem i området. I stället är det riksväg 40 och sporadiskt de befintliga skjutbanorna i området som kan orsaka höga bullernivåer inom delar av Delsjöns friluftsområde eller naturreservat. Riksväg 40 är Trafikverkets ansvar, men den befintliga skytteverksamheten ligger åtminstone till delar på kommunal mark som upplåtes för ändamålet. Vi ger därför fastighetsnämnden som markägare i uppdrag att utreda och redovisa hur nämnden kan bidra till att åtgärder genomförs vid befintliga skjutbanorna i området så att bullerstörning från verksamheten minskar till gagn för göteborgarnas friluvsliv. Hänsyns ska tas till skytteverksamhetens möjligheter till fortlevnad.

Yrkande om att avbryta pågående planarbete för fler skjutbanor i Delsjöområdet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Byggnadsnämnden får i uppdrag att avbryta pågående planarbete för fler skjutbanor i Delsjöområdet.
2. Byggnadsnämnden får i uppdrag att, tillsammans med fastighetsnämnden, göra ett omtag för att hitta en annan bättre lämpad placering för skjutbanor.

Yrkande

Delsjön är ett av Göteborgs mest besökta och uppskattade naturområden. Behovet av grönska ökar i och med att staden växer. Många söker lugn när de beger sig ut i naturen, som också ger människor dokumenterade hälsofrämjande effekter. En skjutbana utomhus i anslutning till naturreservatet skulle innebära ytterligare bullerstörning i ett område avsett för rekreation och för att skydda växt- och djurlivet. Processen med detaljplanearbetet för skjutbanor i Delsjön har inte fungerat. De synpunkter som inkommit har inte omhändertagits och syftet att samla skytteverksamheten till en plats, som från början skulle uppnås, har inte gått att lösa. Idén om att samlokalisera friluftsliv med skjutbanor kräver att skjutningen kan ske inomhus, för att minska störningar från buller. Vi rödgrönrosa anser därför att pågående planarbete ska avbrytas och att ny dialog ska inledas i syfte att hitta en annan och mer lämplig placering av skjutbanorna, till exempel i anslutning till något av stadens industriområden och/eller större trafikleder där störningar från buller inte blir lika kraftiga.